

BESZÁMOLÓ

ZSANAI GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLAT

2014. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan speciális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A Zsanai Gyermekjóléti Szolgálat területi működését, Zsana község megbízásából Iván Richárd családgondozó látja el, heti 20 órában.

A gyermekjóléti szolgálat szakmai programját a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 38-40 §, a gyámhatóságokról (továbbiakban Gyvt.) , valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásokról szóló 149/1997. (IX.10) Korm. rendelet (továbbiakban Gyer.) 84-91. §, és a 15/1998. NM rendelet /továbbiakban NM rendelet/ határozza meg, valamint a 2010. augusztus 30.-ai hatállyal bevezetett 2010. évi LXVI. törvény

A Védőnői Szolgálat helyiségében biztosítanak helyet munkám elvégzéséhez és az ügyfelek fogadásához. Feladatom ellátásához minden szükséges berendezési, technikai eszköz, illetve internethasználat a rendelkezésemre áll.

A munka eredményességét segíti a jelzőrendszeri tagokkal történő kapcsolattartás.

GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLAT FELADATAI

A szolgáltatás alapfeladatai a 15/1998. (IV.30) NM rendelet alapján:

- A gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése
- A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése
- A gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése
- Javaslattétel gyermekvédelmi gondoskodás alkalmazására
- A védelemben vételhez kapcsolódó szolgáltatási feladatok
- A családjából kiemelt gyermek visszahelyezésének elősegítése, illetve utógondozása
- A helyettes szülői hálózat szervezése
- Az örökbefogadással kapcsolatos feladatok

A többször módosított 1997. évi XXXI. törvény 39. §-ban a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról a gyermekjóléti szolgálat tevékenységi körébe az alábbi feladatok ellátását utalja:

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében:

- A gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése.
- A családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése.
- A szociális válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint számára a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutás szervezése.
- A szabadidős programok szervezése.
- A hivatalos ügyek intézésének segítése.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében:

- A veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben.
- A veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése.
- A veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszer tagjaival való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása.

- Tájékoztatás az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokból, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében:

- A gyermekkel és családjával végzett szociális munkával a gyermek problémáinak rendezése, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozása.
- A családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében.
- Az egészségügyi és a szociális ellátás, különösen a családsegítő szolgáltatás, valamint a hatósági beavatkozás kezdeményezése.
- Javaslat készítése a veszélyeztetettség mértékének megfelelően.
- A gyermek védelmébe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására.
- A gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására.
- gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására, megszüntetésére vonatkozó javaslattétel.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében:

- A családgondozás biztosítása, az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve, a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához.
- Utógondozó szociális munka biztosítása – az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve, a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez.

Pár jellemző adat a 2014-évi statisztika alapján (ellátott gyermekenként):

A leggyakoribb szakmai tevékenységek:

1. információ nyújtás	46 alkalom
2. családlátogatás	44 alkalom
3. közreműködés hivatalos ügyben:	6 alkalom
4. tanácsadás:	29 alkalom
5. segítő beszélgetés	24 alkalom

Fogadott jelzések: (leggyakoribb)

1. közoktatási intézmények	0 eset
2. önkormányzat, jegyző, gyámhiv.	0 eset
3. eü, szociális szolgálat	2 eset
4. állampolgári jelzés	2 eset
5. rendőrség	1 eset

Főbb problématípusok¹:

1. gyermeknevelési	0 jelzés
2. szülői elhanyagolás	0 jelzés
3. anyagi- megélhetési	2 jelzés
4. családi konfliktus, bántalmazás	2 jelzés
5. magatartás zavar, beilleszkedés	1 jelzés
6. szenvedélybetegség	0 jelzés
- A gyermekjólét szolgáltatást a településen élők jellemzően „eseti” jogcímen veszik igénybe, 2014-ben ez 8 gyermeket érintve történt. Egy-egy eseti ügy kapcsán, ami nem igényel gondozást több alkalommal is konzultációra szorulnak a szülők.
 - Gondozásban összesen 17 gyermek ellátását biztosítom, közülük a beszámoló időszakában 2 fő gyermek van védelemben.

¹ Az ez évi statisztikai bontás részletesebb a 2012-esnél, így az adatok nehezebben összevethetők, de összességében hasonló tendenciát mutatnak az előző évekhez viszonyítva.

DEMOGRÁFIAI MUTATÓK A TELEPÜLÉSRE VONATKOZÓAN:

A gyermekjóléti szolgálat ügyfelei Zsana Község területén élő családok és gyermekek. Az ellátottak körébe tartozó családok általános jellemzői közé tartozik a szakmunkás iskolai végzettség, a kétszülős családmodell, az átlagnál magasabb gyermekszám, a fekete-gazdaságban szerzett jövedelem, a rossz fizikai és mentális állapot, az ebből adódó munkaképesség csökkenés, valamint a nem megfelelő lakásviszonyok. A családok jelentős hányada a munkájából él, 3 család él a gyermekek után járó járandóságokból, melyek nehezen tudnak beosztani. A látókörbe került családok jelentős részénél devianciák tapasztalhatók: alkoholizmus, agresszió nem megfelelő kezelése.

Ellátottak köre:

- 0-3 évesek: 20 fő
- 4-6 évesek: 26 fő
- 7-14 évesek: 50 fő
- 15-18 évesek: 29 fő

Az óvodás korúak száma 30 fő, ebből szolgáltató jellegű alapgondozásban 2 gyermek részesült 2 gyermek pedig védelemben van.

Általános iskolások száma 23 fő, ebből egyik gyermek sincsen kapcsolatban a gyermekjóléti szolgálattal.

Átmeneti nevelésben egy fő részesül csecsemő, óvodás korosztályból, aki előbb ideiglenesen lett családjából kiemelve, szülői elhanyagolás és bántalmazás miatt; általános iskolás korosztályból egy gyermek, aki esetében a gyám lemondott róla, a szülők pedig alkalmatlanok gyermekük nevelésére. Középiskolás korosztályból egy gyermek került ideiglenes elhelyezésre majd nevelésbe vételre a 2014-es évben,

Az elmúlt évben 3 védelembé vételre került sor, melynek fő oka a veszélyes lakóépület és a szülői elhanyagolás volt.

A Gyermekjóléti Szolgálat keretein belül, jelenleg folyamatban lévő esetek száma 10 családot, ezen belül 17 gyermeket érint.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül: 39 gyermek

A VESZÉLYEZTETETTSÉG FORRÁSAI

A szülők életmódja, életvezetési nehézségei:

A szülők olyan aszociális magatartást tanúsítanak, hogy folyamatos segítséget igényelnek ahhoz, hogy gondozási-nevelési tevékenységüket el tudják látni. Ez azt jelenti, hogy figyelmeztetni kell a gyermekek alapvető szükségleteinek kielégítésére, ezen belül a rendszere tisztálkodásra, takarításra, lakókörnyezetük biztonságosságának fontosságára, a gyermekek alapvető élelmezésükre, tanulmányi kötelezettségük betartására, szabadidejük hasznos eltöltésére.

Válás, gyermekelhelyezés, kapcsolattartás: 2 család esetében

Ezekben az esetekben általában elhúzódó konfliktushelyzetről van szó, amikor a gyerekek eszközzé válnak a szülők kibékíthetetlen ellentéte között. Zsana településen ez különösen jellemző „eseti” jogcímen a gyermekjóléti szolgálatot igénybe vevő klienseknél. Általában az ilyen jellegű problémák rövid idő után megoldódnak.

Tartósan fennmaradó anyagi problémák:

Az anyagi nehézségek gyakran párosulnak a külterületi lakhatás problémájával. A szülők gyakran alacsony iskolai végzettségűek, szakképzettségük nincs, jellemzően munkanélküliek vagy mezőgazdasági alkalmi munkát vállalnak. Helyben azonban elég kevés a munkalehetőség ezeknek az embereknek a számára. Igazán bajban vannak azok, akik gyermeküket egyedül nevelik és szociális hálójuk nem kiterjedt, azaz nincs megfelelő segítségük.

Iskolához kötődő konfliktusok:

Ideiglenes hatályú elhelyezésre 2014-ban egy alkalommal került sor, ***átmeneti nevelésbe vétel*** ugyanezen, gyermek kapcsán történt, mivel az ideiglenes elhelyezés időtartama alatt a nem volt a gyermek visszafogadására alkalmas személy.

Hivatásos nevelőszülő, illetve ***helyettes szülő*** jelenleg nincs Zsana Községben.

Ez utóbbi időben kirajzolódó tendenciák:

A családokban mind nagyobb számban jelentkező deviáns viselkedésmódok, az ebből és a nehéz szociális helyzetből fakadó feszültségek nem megfelelő kezelése miatt gyakoribbá válnak a családon belüli konfliktusok. Továbbá magas a családi viszonyai miatt megfelelő személyiség fejlődésében akadályozott gyermekek száma is. A kis település sajátosságának betudható hosszú ideig titkolt családi konfliktusok hirtelen felszínre kerülése miatti pánik, krízishelyzet is jellemző bizonyos esetekben.

A családon belüli szocializációs ártalmak kivédésére, a káros szocializációs folyamatok megállítására sajnos nem áll rendelkezésünkre elegendő eszköz. Országos probléma, ami itt a dél-alföldi régióban még élesebben jelentkezik, hogy sem gyermekpszichológusi, gyermekpszichiátriai, sem családterapeuta végzettséggel rendelkező szakember nincs elegendő számban, sem anyagi és tárgyi feltételei nincsenek meg foglalkoztatásuknak. Ennek hiányában nem áll módunkban a problémákkal küzdő tanulókat a szükséges számban a megfelelő szakemberekhez irányítani.

PREVENCIÓ

Munkám során igyekszek kiemelt figyelmet fordítani a megelőző, preventív célzatú tevékenységekre, a veszélyeztetett okok feltárására, a veszélyeztetettség időben történő felismerésére.

A jelzőrendszer tagjaival (Gyvt. 17. § (1) (egészségügyi szolgáltatók: védőnői szolgálat, gyermekorvosi szolgálat, szociális szolgáltatók: családsegítő szolgálat, oktatási intézmények pedagógusai, nevelési tanácsadó, rendőrség) általában kéthavonta tartunk szakmaközi megbeszélést, melyen a gyermekvédelem általános és speciális, az iskolában jelentkező problémáival foglalkozunk, együtt keresünk valamilyen megoldási módokat. Elmondhatom, hogy a munkakapcsolatom általánosságban jó a jelzőrendszeri tagokkal. ***Az éves tanácskozás megtörtént.***

A jelzőrendszer tagjai által elkészített éves beszámoló alapján:

- Az óvoda gyermekvédelmi munkáját a vezető óvónő, Erdősiné Benedek Orsolya látja el. Az ifjúságvédelmi feladatok ellátásával kapcsolatban írásos dokumentáció ad

iránymutatást számára. Napi kapcsolatban, partneri viszonyban áll a szülőkkel. Az óvoda 30 gyermeke közül 12 gyermek hátrányos helyzetű (rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesül), veszélyeztetett gyermekek száma 2.

A hátrányos helyzet oka az egyszülős család, alacsony életszínvonal és az iskolai végzettség és egészségügyi problémák. Többségében anyagi problémákkal küzdenek.

- Az iskola gyermek-és ifjúságvédelmi felelőse Földiné Pap Ildikó. Felettese bízta meg ezzel a feladattal. Nem rendelkezik írásos dokumentációval, ami segítené ifjúságvédelmi feladatainak ellátásában. Az iskolába 23 gyermek jár. Ebből a hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma 1 fő. Az iskolában a 2014-2015-ös tanévben nem működnek szakkörök.
- Védőnői jelzés az elmúlt évben 2 gyermek esetében érkezett, anyagi nehézségek és szociális körülmények miatt.
- Pálfi Mihály körzeti megbízott beszámolója alapján, a 2014-es évben egy kiskorúval kapcsolatban volt több probléma, amelyről meg is tette szóbeli jelzését felém.

Drog-prevenció:

Községünkben nem merült fel konkrét információ kábítószer terjesztésével, fogyasztásával kapcsolatban. Az óvodában nem folyik drog-prevenációs program. Az iskolában egészségnevelés keretében történik a gyermekekkel a drog-prevenációs tevékenység.

Szabadidős programok:

Szabadidős tevékenység folyamatosan létezik a településen az itt élő fiatalok és gyermekkorúak számára (kézműves tábor, közös karácsony), de külön, csak a gyermekjóléti szolgálat gondozásában álló gyermekek számára nem történt szervezés. Az óvoda és iskola folyamatosan szervezi a gyermekeknek az úszást, egy napos kirándulásokat, színházat, mozit stb., melyben minden falubeli gyermek részesül ingyenesen.

Iván Richárd
Családgondozó

Zsana, 2015. március 19.